

POTRWAĆ (34) *vb pf*

o oraz a jasne.

inf potrwać (9). ◇ *fut 1 sg* potrważę (1). ◇ *3 sg* potrwa (5). ◇ [2 *pl* potrwaćie.] ◇ *praet 3 pl subst* potrwały (1). ◇ *imp 2 sg* potrważ (9). ◇ *2 pl* potrważcie (4). ◇ *con 2 sg m* byś potrwał (1). ◇ *3 sg m* by potrwał (1). ◇ *3 pl m pers by* potrwali (1). ◇ *con praet 3 sg m* by był potrwał (1). ◇ *part praet act* potrwałszy (1).

Sł stp notuje, *Cn brak*, *Linde* bez cytatu.

1. Pozostać jakiś czas w jednym miejscu; wytrwać, poczekać; *sustinere Vulg; concedere PolAnt; expectare, manere, perdurare Mącz* [w tym: z określeniem długości trwania (19)] (26) : *GliczKsiąż L2v*; przy namniey iedną godzinę potrway ńtoiąc álbo chodząc. *SienLek 11*; *Bo/* to rzecz pewna/ że ludzie złośliwi Ząginać mużą/ áni ich bóg żywi: [...] Potrway [*Et adhuc pusillum Vulg Ps 36/10*]; á złego wnet nie będzie: przydziefz Ná mieysce iego/ iuż go nie nádydziefz. *KochPs 53*; *SzarzRyt C4v*; [Nequeo te exorare ut maneat triduum hoc? Nie mogę cie vprofić ábys potrwał przez ty trzy dni. *TerentMatKęł N4v*].

potrwać kogo gdzie (2): Biefz [!] naprzod Woytowicze, próś żeby mię potrwał przed zamkiem, á ia poydę zá tobą polekku. *CiekPotr 40, 41*; [A gdy Krol Fortunathá zá rękę wiął/ rzekł do Rycerstwá iego: Wy tu Páná potrwaćie. *HistTroj G2v*].

potrwać komu [= udzielić komuś zwłoki] (1): Potrway nam do siódmego dnia iż wypráwiemy pošty do wńzech gránic Izraélfkich/ á iefli nas nikt nierátuie/ tedyć fie podamy dobrowolnie *BibRadz 1.Reg 11/3*.

potrwać z kim (1): Potrway iefzcze zemną mało Boć by fie barzo złe ńtało Abys mię tak miał odbieżeć *RejJóz F5*.

potrwać gdzie (5): Przeto bądź pocięfsona matuchno miłofciwá/ botz Iánowi nawieki będzie blogo ij dobrze/ aczkoli potrwa mało miedzy oytcy świętymi w otchlanij piekielné/ aż do mégo tam z ńtąpienia *OpecŻyw 49*; *Leop Matth 26/38, Mar 14/34*. Cf *potrwać kogo gdzie*; [»na miejscu potrwać«].

Ze zdaniem okolicznikowym czasu [= do czasu gdy] [*iż* (3), *aż* (2)] (5): bo im dano znać, aby potrwali, ażby je obwieszczono, gdy iść mają *Diar 54*; *BibRadz 1.Reg 11/3*; *BielKron 319v*; Mane, aliquid fiet cibi, Potrway mało áż fie co przigotuye yeść. *Mącz 128a*; *RejPos 170*; [Potrwa/ áż fie wprzód wyrwie do mnie z iákim słowem *Albertus A2*; *HistTroj E7*].

W charakterystycznych połączeniach: *potrwać do siódmego dnia, dzień, godzinę, przez trzy dni, tydzień; potrwać stojąc albo chodząc*.

Zwroty: »potrwać do czasu« (1): A on [skowronek] fiedzac [!] ná dáchu ńkubie fię z niewczáfu/ Do ktorego kot rzecze potrway pry do czáfu. *CzahTr L*.

»długo potrwać« (3): Bo áczci wńzytko iáko powiedáią z brzękiem dzwonowym przemija/ ále wńdy ńlawá dobra nigdy zá dzwonem nie biega/ y długo potrwać może. *RejZwierc 161v, 104v, 172*.

»potrwać mało (a. maluczko, a. małą chwilkę)« = *expectare parumper, manere, perdurare (a. operiri) parum Mącz* [szyk zmienny] (11): Paⁿna miłofciwie odpowiedziała: Maluczko potrwaćcie/ opatrzyć iá to przez ńnaczká mégo *OpecŻyw 40v, 49*; *RejJóz F5*; *OrzRozm Bv*; *BielKron 319v*; *Expecta parumper*,

Potrway máło/ máłą chwilkę. *Mącz* 282b, 128a, 282b; Przetoż máło potrway bo fie ia zálie rychło wroczę. *HistRzym* 77; *RejPos* 170; *MWilkHist* D2v.

【»na miejscu potrwać«: niepogodá wielka powstáá/ thák iż Grekowie mufieli zoftác/ y iefzcze ná mieyfcu potrwać. *HistTroj* K8v.】

Szeregi: »potrwać i (a) czuć« = *sustinere et vigilare Vulg* (2): Y rzecze do nich [Jezus do apostołów]: Zálófna iefth dufzá moiá aż do śmierci: potrwaycie tu/ á czuycie. *Leop Mar* 14/34, *Matth* 26/38.

»zmięszkać i potrwać« (1): Káždy tho dobrze śam v liebye vznác może/ iż kto fie chce ná co zdobyć/ ma theż zmyęszkác y potrwać/ aby śnadź tego/ o coby fie śtárał doftał. *GliczKsiqz* M8v.

【»zostać a (i) potrwać«: rádźil fie [Agamemnon] Thelephufá/ coby myał czynić/ ielliby fie w the niepogodę ná Morze z ludem puścić miał/ czyli iefzcze zoftác á potrwać/ áźby fie vńmierzyło powyetrze *HistTroj* E7, K8v.】

2. *Pozostać jakiś czas bez zmiany w jakiejś sytuacji lub w jakimś stanie; stare PolAnt; commorari, pergere Mącz* (8): *RejRozm* 403; *RejKup* q4; Tho iefli vczynińz z rofkazánia Bożego/ możeśz potrwać/ y lud ten tym śpokoynieyfy rozeydźie fie do mieyfcá śwego. *BibRadz Ex* 18/23; *SkarKazSej* 36; Bowiem Oćiec nie dał znác śieroctwá/ y trochę Potrwawłyzy/ równą matce dał mi Bog mácochę. *SzarzRyt* D2.

potrwać w czym (2): *Commorari in armis civilibus*, Potrwać w woynie domowej. *Mącz* 233a, 350d.

W przeciwstawieniu: »potrwać ... roztajać« (1): śłowne śłużby [tj. *śłowne obietnice*], może bydź, że iáko Wodá mrozem więta, álbo śnieg od wiátru W zamieci podniesiony, y ná kupę wzdęty, W niewczásie iákim trudnym Rzeczypólpolitey Iákoby źimie potrwa; ále zás ná wiońnę Roftáie. *CiekPotr* 51.

Synonimy: *pobyć, poczekać, pomieszkać, pozostać, zabawić, zostać*.

Formacje współrdzenne cf TRWAĆ.